

αὐτῆς κ. Laguerrennière, διὰ τοῦ κ. Vogüé, ἔγραψα πρὸς αὐτόν, γνωρίζων τὸν ὑπὲρ τῶν ἀρχαίων μνημείων ζῆλον αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν ἐπίσης φιλόρχαιον κ. Πρόκες, προτρέπων αὐτοὺς νὰ λάβωσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν των τοὺς ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν πολλάκις βαρβάρως καταστρεφόμενους Βυζαντινοὺς θόλους τῶν προσκυνημάτων καὶ νὰ ἐνεργήσωσι παρὰ τοῖς ἰσχυροῖς ὑπὲρ τῆς αὐτῶν διατηρήσεως.

Ἀνάκλησις.

Τῇ 24 Μαΐου/5 Ἰουνίου, ἐπανελθὼν εὖρον κατ' οἶκον περιμένον με κρυπτογραφικὸν τηλεγράφημα, ἐν ᾧ μοι ἐλέγετο ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ὑπηρεσία μου ἦν ἀλλαχοῦ ἀναγκαία, ὥφειλον νὰ βολιδοσκοπήσω τὴν Ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν, ἂν ἤθελε δεχθῇ εὐχαρίστως, ὥς ἀντικαταστήτην μου, τὸν Χαρ. Τρικούπην.

Τοῦτο δὲν ἐδυνάμην νὰ πράξω, ἂν ἤθελον νὰ περιορισθῶ εἰς βολιδοσκοπήσιν, εἰμὴ τὴν προσεχῇ Δευτέραν, ἡμέραν καθ' ἣν ὁ Ἀαλῆς ἐδέχετο τὸ διπλωματικὸν Σῶμα. Οὐχ ἦττον, προτιμῶν νὰ μὴ ἀναβάλω τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης διαταγῆς, καὶ συσκεφθεὶς μετὰ τοῦ Γραμματέως μου Κου Καλλέργη, εἰς αὐτὸν μὲν ἀνέθηκα, ἐπισκεφθεὶς τὸν πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας, νὰ τῷ ἀναφέρῃ περὶ τῆς ἀντικαταστάσεώς μου, ὥς περὶ ἀπλοῦ ἀκούσματος, ἵνα ἰδῇ τίς ἔσται ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἐντύπωσις. Καὶ ἐκεῖνας μὲν τῇ ἐπαύριον, ἐλθὼν ἀπὸ πρωΐας, μοι εἶπεν ὅτι ὁ Κος Ἐλλιὸτ μεγάλην ἀγανάκτησιν ἐξέφρασεν ἐπὶ τῷ ἀκούσματι. Ἐγὼ δὲ μετέβην παρὰ τῷ Μεγάλῳ Βεζίρῃ, ὑπὸ ἄλλην τινὰ πρόφασιν. Μ' ἐδέχθη δ' ἀμέσως αὐτός, εἰ καὶ εἰπὼν μοι ὅτι δὲν εἶχε καλῶς τὴν ὑγείαν. Ἀφ' οὗ δὲ περὶ διαφορῶν τῷ ὠμίλησα καὶ συνεζήτησα μετ' αὐτοῦ, τῷ εἶπον, ὥς ἐν παρόδῳ, ὅτι ἴσως μετ' ὀλίγον εὕρεθῶ εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐπανέλθω, ἵνα τὸν ἀποχαιρετίσω. Ὅτε δ' ἐκπεπληγμένος μὲ ἠρώτησεν τί ἐννοῶ, προσέθηκα ὅτι, καθ' ἣ ἐξ Ἀθηνῶν πληροφοροῦμαι, ἀπίθανον δὲν φαίνεται νὰ μοι ἀνατεθῇ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἰδιαιτέρα τις ἀποστολὴ διὰ σπουδαίαν ὑπόθεσιν ἀλλαχοῦ.

— «Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τίς ἤθελε σᾶς ἀντικαταστήσῃ ἐνταῦθα;» μὲ ἠρώτησεν ὁ Ἀαλῆς.

— «Ἄγνοῶ», ἀπήντησα. «Ἡ ἐκλογή δὲν εἶναι δύσκολος. Ὑπάρχουσι πολλοὶ ἐν Ἀθήναις, ἐξ ὧν δύναται νὰ ἐκλέξη ἡ κυβέρνησις. Εἷς ἐξ αὐτῶν θὰ ἦτον, ὡς ἐν παραδείγματι, ὁ κ. Τρικούπης».

— «Ὁ κ. Τρικούπης», ἀνέκραξεν ὁ Μέγας Βεζίρης. «Ἐλπίζω ὅτι δὲν σκέπτονται περὶ τοιαύτης ἐκλογῆς».

— «Διατὶ ὅχι;» εἶπον ἐγώ. «Ὁ κ. Τρικούπης ἔχει πολλὰ πλεονεκτήματα. Ἐζησε μακρὸν χρόνον ἐν Ἀγγλίᾳ, εἶναι ἀληθῆς gentleman τὴν ἀνατροφὴν, καὶ ἔχει ἄριστα προηγούμενα».

— «Τὰ προηγούμενα ἀκριβῶς αὐτοῦ ταῦτα», ἀπήντησε μειδιῶν, ἀλλὰ μετὰ βλέμματος στερεὰν ἀπόφασιν ἐκφράζοντος ὁ Ἀαλῆς, «εἰσὶ τὰ καθιστῶντα αὐτὸν ἀπαράδεκτον».

Καὶ τότε μὲν δὲν ἐνόησα ἀκριβῶς τί ἠνίττετο ὁ Πρωθυπουργὸς περὶ τῶν *προηγούμενων* λέγων τοῦ κ. Τρικούπη. Παρὰ τοῦ κ. Καλλέργη ὅμως ἔμαθον ὅτι, Ὑπουργὸς ὢν ὁ Τρικούπης, εἶχεν ἀπὸ τοῦ βήματος ἐχθρικώτατα ἐκφρασθῆ κατὰ τῆς Τουρκίας, ὃ ἐγὼ ἠγνόουν, διότι τότε ἦμην ἐν Ἀμερικῇ.

Τότε δέ, βλέπων τὸν ἐρεθισμόν, ὃν δυσκόλως ἐδύνατο ν' ἀποκρύψῃ ὁ Πρωθυπουργός, μαθὼν ἄλλως τε ὅτι διετάχθην νὰ ἐξιχνιάσω, τῷ ἀπήντησα, ὅτι οἱ λόγοι μου ἦσαν μόνον κεναὶ ὑποθέσεις, ἄνευ θετικῆς ὑποστάσεως. Ἀλλὰ μετὰ τινος αὐστηρότητος, μοὶ ἀπεκρίθη, ὅτι ὅπως δήποτε θὰ γράψῃ εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἐπιτετραμμένον τῆς Τουρκίας, δίδων αὐτῷ τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας. Ἀπελθὼν δ' ἐγώ, ἐτηλεγράφησα ἀμέσως εἰς Ἀθήνας ὅτι, καθ' ἃ ἐνόησα, ὁ διορισμὸς τοῦ κ. Τρικούπη θὰ δυσηρέστη μᾶλλον τὴν Πύλην.

Τῇ δ' ἐπιούσῃ μετέβην εἰς τῶν Πρέσβεων Ῥωσσίας καὶ Ἀγγλίας, καὶ εὗρον ἀμφοτέρους δυσηρεστημένους καὶ ἀγανακτοῦντας ἐπὶ τῷ ἀκούσματι. Καὶ ὁ μὲν κ. Ἰγνάτιεφ ἦν ὅπως οὖν ἐπιφυλακτικώτερος, ἀλλ' ὁ κ. Ἑλλιοτ διῆσχυρίζετο ὅτι πᾶσα αὕτη ἡ διάδοσις ἦν τοῦ Τρικούπη ἐνέργεια, καὶ ὅτι ἡ Πύλη ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δὲν θὰ ἐδέχετο αὐτόν.

Μετὰ δύο δ' ἡμέρας ἔλαβον ἐπανάληψιν τοῦ αὐτοῦ τηλεγραφήματος, καὶ ἔμαθον συγχρόνως καὶ ἀλλαχόθεν ὅτι ὁ Κουμουνοῦρος, συνδιαλλαγείς μετὰ τοῦ Τρικούπη, εἶχε συμφωνήσῃ νὰ

πέμψη τοῦτον πρέσβυν εἰς Κωνσταντινούπολιν, αἱ δ' Ἑλληνικαὶ ἑφημερίδες ἔδημοσίεον ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Πύλη δὲν δέχεται τὸν Τρικούπην, διὰ τοῦτο ἐγὼ μετακαλοῦμαι ἐν πάσῃ βία, καὶ μετὰ ταῦτα τινὲς ἐξ αὐτῶν, μάλιστα αἱ τῷ Τρικούπῃ φίλα φρονοῦσαι, ἐπετίθεντο κατ' ἐμοῦ, ὥς αἰτίου τῶν διαθέσεων τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως. Συνφδὰ δὲ τούτοις, τῇ 4 Ἰουνίου ἔλαβον ἔτι δύο συγχρόνως τηλεγραφήματα, δι' ὧν διευταττόμενη νὰ ἐπιστρέψω ἀνυπερθέτως εἰς Ἀθήνας, ἵν' ἀπέλθω εἰς Παρίσια, ὥς ἀντιπρόσωπόν μου δὲ ν' ἀφήσω, οὐχὶ τὸν Γραμματέα τῆς Πρεσβείας κ. Καλλέργην, διότι πιθανῶς τὸν ὑπώπτειον, ὥς ὁμόφρονά μου, ἀλλὰ, παρὰ πάντας τοὺς διπλωματικοὺς τύπους, τὸν Πρῶτον Διερμηνέα κ. Ῥαζῆν, ἰδιαίτερον φίλον τοῦ Τρικούπῃ.

Καὶ ὁ μὲν κ. Καλλέργης, ἐπὶ τῷ δι' αὐτὸν προσβλητικῷ τούτῳ μέτρῳ, ἐφ' ᾧ ἐξεπλάγη πᾶν τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔσπευσε νὰ πέμψη τὴν παραίτησίν του· ἀλλὰ, μὴ γενομένην δεκτὴν, ἀπέσυρεν αὐτὴν μέχρι τέλους· ἐγὼ δ' ἀμέσως ἔγραψα τῷ κ. Κουμουνδούρῳ, διευθύνοντι τότε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅτι αὐθημερὸν μὲν μοὶ ἦν ὑλικῶς ἀδύνατον ν' ἀναχωρήσω, θ' ἀπηρχόμην δὲ διὰ τοῦ προσεχοῦς ἀτμοπλοίου, καὶ ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἐπιστολῇ τῷ προσέθηκα, ὅτι πᾶσα ἡ διεξαγωγή τῆς ὑποθέσεως ἦν ἀτοπωτάτη, διότι, ἂν μὲν ἐνήργησαν οὕτως, ὑποπτεύσαντες, ὅτι ἐγὼ μετὰ τοῦ Καλλέργη προυκαλέσαμεν τῶν Τούρκων τὴν ἄρνησιν, ἡ ὑπόνοια ἦν, οὐ μόνον ὑβριστικὴ δι' ἐμέ, ἀλλὰ καὶ αὐτόχρομα ἄφρων, ἂν δ' ἠθέλησαν νὰ δείξωσι δυσμένειαν πρὸς τοὺς Τούρκους καὶ ν' ἀντεκδικηθῶσιν αὐτούς, ἐνήργησαν ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν ἐπιβλαβέστατα. Ἀπέληγον δὲ θερμῶς ὑπὲρ τοῦ Καλλέργη συνηγορῶν.

Εἶτα δέ, γράψας τῷ Ἀαλῇ, ἵνα τῷ ἀναγγεῖλω τὴν μετάθεσίν μου, ἐζήτησα, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθην, νὰ τὸν ἰδῶ, διότι ἦν κλινήρης ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τελευταίας μου συνεντεύξεως, πάσχων, ὥς μοὶ ἐρρέθη, ἐπικινδύνως. Συνδιελέχθην ἐπομένως μόνον μετὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως Σερβὲρ Ἐφφένδη (μετὰ ταῦτα Σερβὲρ πασᾶ), ὅστις ἦν πλήρης ἐκπλήξεως καὶ διὰ τὴν μετάθεσίν μου καὶ διὰ τὴν εἰς τὸν Ῥαζῆν, παρὰ τὰ κεκανονισμένα, προσωρι-

νήν ἀνάθεσιν τῆς Πρεσβείας. Ἄντ' ἀπαντήσεως δ' εἰς τὸ τελευταῖόν μου τηλεγράφημα, ἔλαβον ἄλλο, τῇ 8 Ἰουνίου, διατάττον μεν' ἀπέλθω ἀμέσως, καὶ εἰς τὸν Ῥαζὴν, ὡς Ἐπιτετραμμένον, ἐπέμφθησαν συγχρόνως ἄλλα ἐπίσημα τηλεγραφήματα.

Κατὰ τὰς μετὰ ταῦτα δ' ἡμέρας, μέχρι τῆς τοῦ ἀπόπλου, ἀπαιρέτισα τοὺς συναδέλφους καὶ φίλους μου καὶ προσεκλήθην εἰς γεύματα παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν Πρέσβων. Παρὰ δὲ τῷ κ. Ἑλλιότ, τῆς Ἀγγλίας, ἐγνωρίσθην καὶ ἐσχετίσθην μετὰ τοῦ πρῶην Ὑπουργοῦ τῆς Ἰταλίας, τοῦ λίαν νοήμονος κ. Μιγκέτη, καὶ πρὸ παντὸς μετὰ τῆς ζωηροτάτης καὶ εὐφυεστάτης συζύγου του, ἥτις καὶ ὡς μουσική, χαριέστατα ᾄδουσα, διεκρίνετο.

Ὁ δ' Ἰγνάτιεφ μοὶ ἀνέγνω ἐπιστολὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις Ῥώσου Πρέσβεως Σαβούρωφ, λέγοντος ὅτι ὁ Τρικούπης, ἦν μὲν τοῦ κόμματός των, ἀλλὰ δὲν ἐπροτάθη ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας.

Τέλος τὸ Σάββατον, 12 Ἰουνίου περὶ τὰς 2 μ. μ. ἀπέπλευσα ἐν μέσῳ ῥαγδαίας βροχῆς, ἐπὶ τοῦ πενταζύγου, ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Πρεσβείας συνοδευθεὶς μέχρι τοῦ Αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου, τοῦ «Ροπέρου», εἰς οὗ τὸ κατάστρωμα καὶ διάφοροι ὁμογενεῖς ἦλθον εἰς ἀποχαιρετισμόν μου.

Συνέπλεε δ' ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου καὶ ὁ Χαλίμ πασᾶς, ὁ νεώτερος τῶν υἱῶν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, ἀπερχόμενος μετὰ τῆς συζύγου του, εἰς Ἑμς καὶ Λονδῖνον, καὶ μοὶ παρουσίασεν αὐτὸν ὁ ἐλθὼν νὰ τὸν ἀποχαιρετίσῃ θεῖός του Μουσταφᾶ Φαζίλ, ἀδελφὸς τοῦ Ἀντιβασιλέως. Μακρὰς δ' εἶχον μετ' αὐτοῦ συνδιαλέξεις κατὰ τὸν διάπλουν, καὶ μοὶ εἶπεν, ἴσως φιλοφρονέστερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον, ὅτι θὰ μὲ παρουσίαζεν εἰς τὴν σύζυγόν του, ἂν δὲν συνέπιπτε νὰ πάσχῃ αὐτή. Διὰ μακρῶν δὲ διελέχθημεν καὶ περὶ Αἰγύπτου, καὶ τῷ εἶπον ὅτι πολλὰ ὀφείλει εἰς τὴν οἰκογένειάν του ἡ πρόοδος τῆς χώρας ἐκείνης, νομίζω ὅμως ὅτι δὲν ἐλήφθη εἰσέτι ἐπαρκὲς μέριμνα διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ.

— «Τοῦ λαοῦ;» μοὶ εἶπεν ὁ Χαλίμ. «Ἀλλὰ λαὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον δὲν ὑπάρχει».

— «Πῶς;» ἠρώτησα ἐκπληττόμενος. «Ἀλλ' οἱ Φελλάχοι, παραδείγματος χάριν;»

— «Οἱ Φελλάχοι», μοὶ ἀπήντησεν, «εἰσὶν ἐθελόδουλοι, πεπλασμένοι μόνον ὅπως ὑπακούωσι καὶ δουλεύωσι καὶ πάσης ἀναπτύξεως ἀνεπίδεκτοι».

Τὸν δ' Ὑπουργὸν τῆς Αἰγύπτου, Νουβάρ πασᾶν, ὅστις, τῷ ἔλεγον, ὅτι μοὶ ἐφάνη ἀνὴρ νοήμων, μοὶ περιέγραφεν ὡς ἄνθρωπον ἀλιτήριον, καὶ τὸν ὑπ' αὐτοῦ συνταχθέντα δικαστικὸν ὀργανισμόν ὡς ὀλέθριον, παραδόντα εἰς τοὺς ξένους τὰ ἐγχώρια δικαστήρια. Οὕτως ἐχαρακτήριζεν ὅτι ἐγὼ ἐν ἑμαυτῷ ἐθεώρουν, ὡς ἀπαλλαγὴν τῆς δικαιοσύνης ἐν Αἰγύπτῳ ἀπὸ τῆς πιέσεως καὶ αὐθαιρεσίας τῶν σατραπῶν.

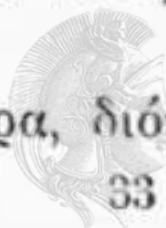
Τῇ 13ῃ ἐξημερώθημεν ἀντικρὺ τῆς Μιτυλήνης· εἶτα δὲ μακρόθεν, ὡς νέφη, ἰδόντες, τὰ Ψαρά, τὴν Χίον, τὴν Σάμον, ἀφίχθημεν περὶ τὰς 4 ἐν πλήρει γαλήνῃ εἰς Σῦρον. Ἐνταῦθα, μόλις ἀγκυροβολήσαντες, ἐκαθίσταμεν εἰς τὸ γεῦμα καὶ ἔμαθον, περὶ τὸ τέλος αὐτοῦ, ὅτε μοὶ ἐπεδόθη ἐπισκεπτήριον, ἐφ' οὗ εἶδον μετ' ἐκπλήξεως τὸ ὄνομα τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἀμερικῆς, ὅστις μοὶ ἔγραφεν ὅτι ἦν ἐν τῷ λιμένι ἐντὸς ἄλλου πλοίου, ἀπερχομένου εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ, διότι ἦν κατάκοιτος. Εἶχε δὲ μάθῃ τὴν ἀφίξίν μου, ἰδὼν εἰσπλέον αἰμόπλοιον, ἔχον ἐπίσημον σημαίαν εἰς τὸν μέσον ἱστόν. Περίεργος δὲ καὶ πολυπράγμων, ὡς πάντοτε, εἶχεν ἐρωτήσῃ τί ἐδήλου τοῦτο, καὶ ἔμαθεν ὅτι τὸ πλοῖον ἔφερε τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρόσβυν τῆς Ἑλλάδος, ἐγὼ δ' ὅτι ἤμην ὁ Πρόσβυς ἐκεῖνος.

Ἐννοεῖται ὅτι ἐν τῷ ἅμα ἔσπευσα ἐγὼ πρὸς αὐτόν, καὶ τὸν εὔρον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου του ἐπὶ ἀνακλίντρου κείμενον καὶ ἀδυνατοῦντα νὰ κινηθῇ. Συνωδεύετο δὲ ὑπὸ δύο κυριῶν, ὧν τὴν μίαν μοὶ ὠνόμασε Miss Seward, αὕτη δέ, ἰδοῦσα τὴν ἐκπληξίν μου,

— «Πῶς;» μοὶ εἶπε, «μετὰ τόσον ὀλίγον χρόνον ἤδη μ' ἔλησμονήσατε;»

— «Ὁχι», τῇ εἶπον· «ἡ μορφή σας εἶναι ἐντελῶς παροῦσα εἰς τὴν μνήμην μου, ἀλλὰ δὲν ἐνθυμοῦμαι ὁ κ. Σιούαρτ νὰ εἶχε θυγατέρα».

— «Τότε δὲν εἶχον», παρενέβη αὐτός, «ἀλλ' ἔχω τώρα, διότι

υίοθέτησα τὴν Καν Risley, ἣν πολλάκις εἶχετε ἰδῆ παρ' ἐμοί».

Ὡς δ' ἔμαθον ἔπειτα, ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἀμερικῆς, ἐπιθυμῶν, πρὸ τοῦ θανάτου του, νὰ περιέλθῃ τὴν γῆν, ἐν συνοδείᾳ καὶ τῆς ὥραίας καὶ ἀγαπητῆς φίλης του Κας Ῥίςλεϋ, ἐπρότεινεν εἰς αὐτὴν νὰ τὴν νυμφευθῇ· ἀλλ' ἡ νέα κόρη τῷ παρετήρησεν ὅτι κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐδύνατο νὰ ᾖ μᾶλλον πατὴρ ἢ πάππος τῆς.

— «Ἔστω», εἶπεν ὁ κ. Σούαρτ· «πάππος δὲν δύναμαι, ἀλλ' ἂν δέχησαι, ἔσομαι πατὴρ σου».

Καὶ οὕτω τῇ ἔδωκε τὸ ὄνομά του καὶ δικαιώματα εἰς τὴν μεγάλην κληρονομίαν του, καὶ τὴν συμπαρέλαβεν ὥς συνοδοιπόρον. Τοσαύτη δ' ἦν ἡ δραστηριότης καὶ ἡ δύναμις τῆς θελήσεως τοῦ ἐκτάκτου τούτου ἀνδρός, ὥστε, καίτοι ἀδυνατῶν νὰ κινηθῇ καὶ φοράδην περιηγόμενος, εἶχεν, ἵνα γνωρίσῃ, ἐν ὅσῳ ἔζη, πᾶσαν τὴν γῆν, ἀπέλθῃ εἰς μεμακρυσμένας περιοδίας, καὶ ἐπανήρχετο τότε ἐκ τῆς Ἰνδικῆς, ὅπου εἶχεν ἀναβῆ εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Ἰμαλαίου, καὶ διηυθύνετο ἤδη εἰς Πετρούπολιν καὶ τὰς ἀχανεῖς τῆς Ῥωσσίας ἐρήμους.

Ἡ συνέντευξις ἡμῶν ἦν δι' ἀμφοτέρους χαρμόσυνος καὶ ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας του κατ' οὐδὲν εἶχε καταστείλῃ τὴν εὐθυμίαν τοῦ πνεύματός του. Εἰς τὸ πλοῖον, οὗ ἐπέβαινεν, ἀπῆντησα καὶ τὸν ἐν Ἀθήναις Πρόεσβυν τῆς Ἰταλίας καὶ παρουσίασα αὐτὸν εἰς τὸν κ. Σούαρτ. Ἐνῷ δέ ποτε αὐτὸς συνωμίλει μετὰ τοῦ γραμματέως του ἰταλιστί, ὁ κ. Σούαρτ τῷ εἶπεν ἀγγλιστί, ἐννοεῖται :

— «Εἴσθε, δὲν εἶναι ἀληθές, Πρόεσβυς τῆς Ἰταλίας; Καὶ ὅμως μετ' ἐκπλήξεώς μου ἀκούω ὅτι ὁμιλεῖτε τόσον κακῶς τὰ Ἰταλικά;»

— «Πῶς τοῦτο;» ἠρώτησεν ὁ Πρόεσβυς. «Ἐνόμιζον.....»

— «Πολὺ κακῶς», ἐπανέλαβεν ὁ κ. Σούαρτ. «Ἰδού, πρὸ τόσης ὥρας σᾶς ἀκούω ὁμιλοῦντα, καὶ ὅμως οὐδεμίαν λέξιν δύναμαι νὰ ἐννοήσω».

Τὸ ἀληθές ἦν ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀμερικῆς οὐδεμίαν ἀπολύτως ἄλλην γλῶσσαν ἤξευρε πλὴν τῆς Ἀγγλικῆς.

Τὴν ἑσπέραν πυρὰ ἠνάφθησαν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Ἄνω

Σύρου εἰς φωταψίαν πρὸς τιμὴν τοῦ ἐνδόξου πολιτικοῦ ἀνδρὸς τῆς Ἀμερικῆς. Ἐγὼ δὲ εἰς Ἑλληνικὸν ἀτμόπλοιον μεταβιβάσθεις, ἀπέπλευσα εἰς Πειραιᾶ περὶ τὰς 9, ἔχων, ἐν ἄλλοις, συνοδοιπόρον καὶ τὸν κ. Θεοδ. Δηλιγιάννην, ὅστις μοὶ εἶπεν ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον ἦν πολὺ παρωρισμένον κατ' ἐμοῦ, πεποιθὸς ὅτι τὸ ἠπάτησα, ἵνα μείνω εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Μοὶ προσέθηκε δὲ ὅτι εἰς ταῦτα ἀφορμὴν ἔδωκαν ῥαδιουργίαι καὶ συκοφαντίαι ἐνὸς τῶν παρὰ τῇ Πρεσβείᾳ ἐργαζομένων, οὗ, ὥς ἔτι ζῶντος, τὸ ὄνομα ἀποσιωπῶ. Μοὶ ἐπεκύρωσε δὲ τοῦτο καὶ ὁ Κουμουνδοῦρος, ὅτε, τῇ ἐπαύριον, φθὰς εἰς Ἀθήνας, τὸν ἐπεσκέφθην, καὶ ὁ Ἐπιτετραμμένος τῆς Τουρκίας, Φώτιος Φωτιάδης, εἰς ὃν ὁ Κουμουνδοῦρος εἶχε δεῖξῃ τὰς ἐπιστολάς τοῦ ὑπαλλήλου ἐκείνου.

Ἐν Ἀθήναις

Τῇ 16ῃ δέ, ἀπόντος τοῦ Βασιλέως, παρουσιάσθην εἰς τὴν Βασίλισσαν, εἰς ἣν, εὐμενεστάτην δειχθεῖσαν, καὶ κρατήσασάν με ὑπὲρ τὴν ὥραν παρ' ἑαυτῇ, διηγήθην πάντα τὰ διατρέξαντα, προσθεὶς ὅτι τοῦ νὰ παραιτηθῶ, μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τὴν συμπεριφορὰν, μ' ἐκώλυσε μόνος ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν Α. Μ.

Καὶ εἰς τὸν Ζαΐμην δέ, καὶ εἰς τὸν Π. Δηλιγιάννην καὶ εἰς τὸν Δελιγεώργην, ἐξέθηκα τὰ τῆς ἀνακλήσεώς μου, καὶ πάντες ἐνόησαν αὐτὰ πληρέστατα. Τῇ δὲ 18ῃ ὁ κ. Σαβούρωφ, Πρόεδρος τῆς Ῥωσσίας, μοὶ ἔδειξεν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ἰγνάτιεφ, πέμποντος αὐτῷ ἐκθεσιν τοῦ Διερμηνέως τῆς Πρεσβείας κ. Ὁνού, ὅστις ἔλεγεν ὅτι πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος εἶχεν ἐπισκεφθῇ τὸν Ἀαλῇ πασᾶν τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν καὶ ἐγώ, καὶ ἀμέσως μετ' ἐμέ, καὶ ὅτι, λίαν ἠρεθισμένος ὁ Μέγας Βεζίρης, τῷ διηγήθῃ πᾶσαν τὴν μετ' ἐμοῦ συνδιάλεξίν του. Κατὰ παράκλησίν μου δὲ μοὶ ἔδειξεν ὁ κ. Σαβούρωφ τὴν ἐκθεσιν, ἥτις περιελάμβανεν αὐτολεξεὶ σχεδὸν ὅσα ἐρρέθησαν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Μεγάλου Βεζίρου, καὶ ἤρκει εἰς ἀποστόμωσιν καὶ τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστέλλοντος συκοφάντου καὶ τῶν οὕτω ταπεινῶς φρονούντων, ὥστε νὰ πιστεύωσιν αὐτόν, διότι ὁ κ. Ὁνού ἦν ὁ τελευταῖος ξένος, ὅστις εἶδε τὸν Ἀαλῇν, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ κατακλιθέντα, καὶ